

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" שו"ת ומ"מ - לעיון בעומק דברי הגמרא

דף לב.

השאלות

1. **מר סבר דבר הגורם לממון וכו', וקשה דא"כ הלכה כסתם משנה ודבר הגורם לממון לאו כממון, ואילו בניזיקין פוסקין הלכה כר"מ דמחייב בגרמי וכו"ש בגורם לממון?**
תוד"ה ואי, במה שהקשו, עי' תוס' רא"ש בשם רבינו מאיר, וע"ע חת"ס.

שבועה חוץ לב"ד כפירה בב"ד, ועי' ר"י מיגאש שמחלק בין אמרו אמן אחר השבועה ללא אמרו, וכן ביאר הכס"מ בדעת הרמב"ם שבועות ט' א', ועי' ראב"ד שם ה"ו ובפרק י' יז שחולק, ועי' נודב"י מהדו"ק יו"ד סו' בדעת הרמב"ם.

אפשר לצמצם, עי' רש"י כאן ובבכורות יז. דהכוונה שלא יתכן שיבואו שתי הדברים בדיוק ביחד, ובתוס' שם פליגי דאפשר שיבואו יחד רק לנו אין אפשרות לבדוק את זה, ועי"ש רעק"א.

ותסברא האמר אביי וכו', לרש"י הבאור שמדברי אביי רואים שנחלקו בדבר הגורם לממון, ולא שעד אחד יכול לחייב, ולרשב"א השאלה שרואים מכך שעדי קינוי פטורים ולא אומרים ש ראוים להצטרף עם עדי סתירה, וא"כ גם בעד אחד לא נאמר סברא כזו.

תוד"ה הכל מודים, הקשו התוס' דלמה יתחייב הלא ממ"נ תשתה ותמות ויפטר מכתובתה, ועי' משנה למלך סוטה ג' כג' ועוד שהקשו דהרי מבואר בסוטה דף ו' שברגע שיש עד שראה אין המים בודקין אותה וא"כ הפסיד לבעל, וע"ע מה שפלפל בדברים, עי' רש"י וחשק שלמה.

דהוי גורם דגורם, וה"ה בניזיקין פטור, עי' ספר התרומה שער נא' ח"ו אות ח', אמנם ברמב"ן (קונטרס דגרמ) מחלק ביניהם ועי' מש"כ בתשובה 1. בדעת הרשב"א.

ע"ב

1. **ולינא ליה מי לינא דמשתבעת**, וקשה הא מבואר בתוס' ב"מ ה. ד"ה שכנגדו ל תירוצא בתרא דשבועה זו מדרבנן, וא"כ מדאורייתא ודאי מהני עידותו ובזה לבד סגי לחייבו קרבן לרב פפא (לעיל לא.)?
2. **עוד קשה**, דהלא עד המסייע פוטר מן השבועה, וא"כ כאן שכנגדו חשוד על השבועה יטול התובע בלא שבוע, ומהי טענתו מי יימר דמשתבעת?
3. **הכל מודים בעד מיתה**, ופרש"י שתבעה את העיד שיעיד לה שמת כדי שתיטול כתובתה, דרק על זה יש חיוב קרבן, אלא שקשה הא מבואר ביבמות קיז. דאם אמרה מת בעלי ותנו את כתובתי אינה נאמנת וכתב הריטב"א דה"ה בעד אחד שמעיד כך?
4. **הכל מודים וכו', וקשה הא בעי שבועה ליטול כתובתה מיד היורשים ומי יימר דמישתבעת?**

הכל מודים בנסכא דרב אבא וכו', עי' רשב"א ותוס' רא"ש האם יש פה ראייה כנגד השיטות שבנסכא דרב אבא בעי המוציא שבועה קודם שיטול, מדלא טעין מי יימר דמשתבעת כדלעיל.

בסוגיית נסכא דרב אבא עי' עוד באורך בבא בתרא לד. כי שם מקומו.

רש"י ד"ה כגון עי' רמב"ן רשב"א וריטב"א מה שדנו בדבריו על פי הגרסאות שהיו לפניהם, ועי' שמעתתא ז' ג'.

שמע מינה משביע עדי קרקע חייב, וברש"י ביאר דאין כתובה נגבית אלא מן הקרקע, ועי' רעק"א א שו"ת מהדו"ק נג' דלכאורה היה סגי במה שנגבית "גם" מהקרקע, עי"ש.

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו' 1. כן הקשה הרשב"א ומתריך דלגבי שבועה לא סגי בגורם לממון, דבעי "זה מגיד וזה מתחייב" ועי' רש"י שמחלק דבעדות אינו ברי היזיקא ממילא גם אי חשיב גורם לממון גרע טפי.

ע"ב

1. כן הקשה התומים צב' י' והוכיח מכאן שגם לפי התירוץ השני חשוד על השבועה פטור מלשלם, וכל מה שכתבו התוס' הוא אחר שחייבוהו למה השני צריך להשבע, והבית הלוי (ח"ג לח' ג') מתריך דחשוד מדרבנן ודאי כן הוא שמדאורייתא פטור, ואביי הלא מיירי בכל החשודים גם בכאלו שרק מדרבנן כמשחק בקוביא.
2. כן הקשה הגהות מימוניות (תשובות משפטים סא'), ומכאן הוכיח דליכא דינא דעד המסייע במקום שיחייב את הנתבע ללא אפשרות להפטר דאל"כ נמצאת מוציא ממון על פי ע"א, וכו' בש"ך צב' ח' מדעת עצמו, ועי"ש רעק"א ונודב"י מהדו"ת חו"מ כז'.
3. **הבית יעקב** אבה"ע ק ז' תירץ דרק באמר בב"ד כך אינו נאמן והכא תבעתו מחוץ לב"ד, וכו' האמרי בינה עדות נד' דבתביעת העד בלשון זאת אין ראייה שכל כוונתה לממון.
4. כן הקשה התורא"ש, ות' דאיירי על המזונות דנוטלת בלא שבועה, ובמאירי כתב דכאן שקרוב לודאי שלא נטלה מחיים ליכא מי יימר דמשתבעת, ובחת"ס (שו"ת חו"מ עה') כתב דאשה חשודה נוטלת בלא שבועה.
- 5.

לע"נ הרב חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח
להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח
בקשה לכתובת זו, והדף ישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדשו! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-0795255901
השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.